

Ældreminister Mette Kierkgaards talepapir

Samrådsspørgsmål A

Vil ældreministeren i et åbent samråd svare på, hvorvidt rengøring hver tredje uge til en synshandicappet ældre mand - som med nedsat synet ikke har mulighed for at tørre op efter eventuelt tabt mad på gulvet - er sundhedsfagligt forsvarligt? Og mener ældreministeren, at det er realistisk indenfor den nuværende økonomiske ramme at vende den udvikling, man har set i forhold til praktisk hjælp i Danmark?

Der henvises bl.a. til artiklen "Blinde Jens Erik skal ned på alle fire for at finde skidt på gulvet. Nu får han endnu mindre rengøringshjælp" bragt på dr.dk den 25. september 2023.

Samrådsspørgsmål B

Vil finansministeren i et åbent samråd redegøre for, hvordan regeringen vil investere i ældreplejen fremover? Herunder om finansministeren anerkender, at der er behov for yderligere investering i ældreplejen, som går udover investeringer til at dække det demografiske træk, hvis man vil forbedre ældreplejen i forhold til i dag?

Der henvises bl.a. til artiklen "Blinde Jens Erik skal ned på alle fire for at finde skidt på gulvet. Nu får han endnu mindre rengøringshjælp" bragt på dr.dk den 25. september 2023.

Det talte ord gælder

- Tak for samrådsspørgsmålene A og B, som jeg har set frem til at besvare her i dag.
- Jeg vil tillade mig at besvare samrådsspørgsmålene samlet, da der i høj grad er sammenhæng mellem de stillede samrådsspørgsmål og dermed også mellem de besvarelser, jeg vil give.
- Jeg vil meget gerne slå fast her fra starten, at ældreplejen er en af hjørnestenene i vores velfærdssamfund.
- Og det er utrolig vigtigt, at der er fokus på kvalitet i ældreplejen. Jeg synes faktisk, at vi taler for lidt om kvaliteten i plejen.
- Hovedfokus for mit arbejde som ældreminister er at tilvejebringe de rette rammer for en ældrepleje med høj kvalitet, der tager udgangspunkt i den enkelte ældre.
- Borgerne skal helt generelt have den hjælp, de har behov for. Det må der ikke herske tvivl om.
- Vurderingen skal ske på baggrund af en individuel konkret vurdering af den enkelte ældres behov. Og hjælpen skal løbende tilpasses borgerens behov.
- Den konkrete hjælp til en borger fastsættes af kommunen. Som minister kan jeg ikke gå ind og blande mig i eller ændre en konkret afgørelse.

- I forhold til den sag, der henvises til i samrådsspørgsmålene, har jeg som følge heraf derfor ikke mulighed for at vurdere sagen.
- Men jeg kan oplyse, at hvis en borger vurderer, at hjælpen ikke er tiltrækkelig, har borgeren mulighed for at klage, ligesom man kan klage til kommunen over det fastsatte serviceniveau.
- I Danmark har vi jo kommunalt selvstyre. Det kommunale selvstyre bygger på et nærhedsprincip, der har til formål at lægge beslutningerne så tæt på borgerne, som muligt.
- Det betyder også, at der inden for de rammer, som vi har sat op her fra Christiansborg, er et forskelligt serviceniveau på tværs af kommuner, og at det er op til den enkelte kommune at prioritere inden for deres økonomiske råderum og med afsæt i lokale forhold og lokale prioriteringer. Det er et sundt lokaldemokratisk princip.
- Det er altså den enkelte kommunes ansvar at tilrettelægge ældreplejen inden for lovens rammer. Det mener jeg, at vi på Christiansborg skal have respekt for.
- Med det gør naturligvis indtryk på mig, når jeg hører, at flere kommuner ser sig nødsaget til at spare på ældreområdet for at få budgetterne til at hænge sammen.

- Og hvis vi ser på udviklingen i praktisk hjælp, så visiteres der i dag markant flere timer til praktisk hjælp end for 10 år siden.
- Det dækker dog over, at andelen af ældre, der får praktisk hjælp er faldet, mens de, der får hjælpen, får visiteret flere timer.
- Faldet i andelen af ældre, der får praktisk hjælp er primært sket i perioden 2012 til 2017, hvilket bl.a. hænger sammen med et stigende fokus på rehabilitering. Siden 2017 har andelen af ældre, der får praktisk hjælp, været forholdsvis stabil.
- Som nævnt til en start, så insisterer jeg som ældreminister på, at vi skal arbejde for god kvalitet i ældreplejen. Det gælder også for den praktiske hjælp.
- Vi skal sikre de overordnede rammer for en ældrepleje, hvor der er fokus på høj kvalitet, der med udgangspunkt i den enkelte ældres aktuelle livssituation, ønsker og behov understøtter en alderdom, som er præget af mest mulig livsglæde og tid til omsorg og nærvær.
- Den kvalitet opnår vi på flere områder: For det første ved at have fokus på økonomien, for det andet ved at reformere ældreområdet og for det tredje ved at

iværksætte tiltag, der skal tiltrække og fastholde arbejdskraft på ældreområdet.

- Vi skal for det første sikre de økonomiske rammer for vores velfærd. I regeringen prioriterer vi den borgernære velfærd, og vi dækker det demografisk træk, så pengene følger med, når der kommer flere børn og ældre.
- Det betyder, at regeringen frem mod 2030 forventer at afsætte 19 mia. kr. til at sikre vores borgernære velfærd.
- Hvis vi ser på 2024, så har regeringen med økonomiaftalen for 2024 og finanslovsforslaget for 2024 prioriteret et realløft af kommunernes serviceramme med 2,1 mia. kr.
- Og så er det op til kommunerne at vurdere, hvor mange af de penge, der skal gå til ældreområdet ud fra behovet for at styrke ældreområdet.
- Jeg vil også gerne fremhæve, at vi i vores udspil til finanslov for 2024 har afsat en reserve på 100 mio. kr. årligt i perioden 2024 – 2027 til at understøtte en styrket indsats for udsatte ældre.
- Vi ser også, at kommunerne år for år bruger flere penge på ældreområdet. I perioden 2018 til 2022 er

kommunernes udgifter til ældreområdet således steget med 5,5 mia. kr. til knap 54 mia. kr. i 2022.

- Men det er desværre ikke så simpelt, at det bare handler om at tilføre endnu flere penge til kommunerne. Vi er løbet tør for de nemme løsninger. Vi skal kigge andre steder hen.
- En anden væsentlig ingrediens i at sikre en ældrepleje med kvalitet handler om de rammer, som vi giver vores medarbejdere og de ældre.
- Derfor mener vi i regeringen, at der er brug for en gennemgribende forandring af ældreplejen. Det er derfor, at det er helt centralt at få gennemført en reform af ældreplejen.
- Reformen af ældreplejen skal være med til at bevæge Danmark mod et samfund, hvor den ældre borger sættes før systemet, får flere valgmuligheder og mere selvbestemmelse.
- Vi vil flytte fokus væk fra bureaukrati og central styring af ældreplejen. Der skal styres efter overordnede værdier og mål, båret frem af tillid, selvbestemmelse og livsglæde.

- Den tredje væsentlige ingrediens i forhold til at sikre en ældrepleje med kvalitet er at få flere til at arbejde på ældreområdet.
- I 2035 viser fremskrivninger, at vi bliver 192.000 flere ældre over 70 år, og allerede nu står mange jobs i ældreplejen ubesat, og alt for mange medarbejdere bliver kun i faget få år.
- Manglen på arbejdskraft kræver flere forskellige tiltag og greb. Vi skal både uddanne flere, rekruttere flere og sørge for at fastholde de nuværende medarbejdere i ældreplejen.
- Med reformen af ældreplejen vil vi som tidligere nævnt skabe bedre og mere attraktive arbejdspladser, hvor medarbejderne får meget bedre muligheder for at bruge deres fagligheder og mødes med tillid.
- Forsøg med faste teams viser eksempelvis, at de kan bidrage til, at medarbejdernes faglighed sættes fri, så beslutninger vedrørende den borgernære ældrepleje kan træffes i dialog med den ældre.
- Målet med tiltagene er bl.a. at forbedre arbejdsvilkårene, nedbringe sygefraværet og få flere af de mange medarbejdere på deltid til at gå op i tid.

- Vi anerkender også, at løn og arbejdsvilkår kan være med til at fastholde og rekruttere dygtige medarbejdere. Regeringen har derfor indkaldt arbejdsarbejdsmarkeds parter til forhandlinger.
- Men vi skal også have fokus på andre tiltag som tiltrækning af international arbejdskraft.
- Ligesom vi skal se på, hvordan velfærdsteknologiske løsninger kan hjælpe både de ældre og medarbejderne.
- Jeg vil gerne afslutningsvist svare opsummerende på de to samrådsspørgsmål:
- Jeg kan ikke gå ind i afgørelsen af den konkrete sag, men jeg vil gerne slå fast, at den enkelte ældres behov for hjælp skal dækkes, også i forhold til praktisk hjælp.
- Vi insisterer i regeringen på, at vi skal have en ældrepleje med fokus på høj kvalitet, der tager udgangspunkt i den enkelte ældres behov og ønsker – det gælder også i forhold til den praktiske hjælp.
- Det er derfor, vi prioriterer at dække det demografiske træk, at vi vil reformere ældreområdet og iværksætte tiltag, der skal tiltrække og fastholde arbejdskraft på ældreområdet.

- Vi skal udvikle – ikke afvikle vores velfærd. Hele tiden med fokus på den bedst mulige kvalitet for borgerne.
- Og det sker ikke ved hurtige snuptagsløsninger – det kræver store ændringer, og det bliver et langt sejt træk.
- Jeg gælder mig derfor til, at jeg kan præsentere et ambitiøst ældreudspil. Og jeg ser meget frem til at skulle drøfte udspillet og indretningen af fremtidens ældrepleje med Folketingets partier.
- Tak for ordet.